

1. Koncepce práce. Hodnocení: A.

Výzkumná otázka (popis českého nářečí ve Veselinivce a snaha o identifikaci regionů, z nichž pravděpodobně pocházelo většinové obyvatelstvo vesnice) je úzce vymezena a přesně formulována. Na struktuře práce bych chtěl pochválit zejména úvodní kapitoly pojednávající o mimojazykových reáliích a o dějinách obce, jejichž znalost pro dialektologický výzkum je nezbytná, avšak někdy na ně studenti zapomínají. Úctyhodná je též opatrnost, se kterou autorka sděluje své závěry: představený vzorek skutečně není příliš rozsáhlý a může jen naznačit odpověď na výzkumnou otázku, nikoliv jí zodpovědět.

2. Metodologie a zpracování dat. Hodnocení: B.

Autorka nejednou zdůrazňuje dvě hlavní slabiny své práce: malý vzorek jazykového materiálu a neznalost alespoň jednoho ze dvou kontaktních jazyků (ruštiny ani ukrajinštiny, respektive jejich podob rozšířených v Oděské oblasti). Je pochopitelné, že pandemická situace neumožnila komunikaci s dalšími respondenty, přesto popis metodologie obsažený v kapitole 5 vyžaduje upřesnění následujících otázek: Kolik je obyvatel v obci? Kolik z nich pochází z českých rodin a ovládá nářečí? Jaké je jejich věkové složení a poměr pohlaví? Tato informace by byla přínosná i pro další případné badatele, jelikož by mohla utvořit představu o možnostech výzkumu. Zbývá-li ve vesnici už jen pár osob ve starším věku, takový výzkum by se měl uskutečnit co nejdříve. Dále není zcela jasné, proč byla přepsána pouze část nahrávek a proč zrovna v uvedeném rozsahu. Čtenář v určité chvíli nabývá dojem, že autorka jednoduše neměla na zmapování terénu a na přepis moc času. Není-li tomu tak, je třeba podat podrobnější vysvětlení badatelského postupu, který někdy není důsledný i v detailech: například na s. 55 tvrdí autorka, že kvalitu *l* neznačí, avšak v ukázkách prepisu se měkké *l* někdy objevuje (nebiľa, JuľIje - s. 119)

Vybrané jazykové jevy zachycené v řeči respondentek jsou porovnávány především s obdobnými jevy v jiných českých dialektech, komparace s ruštinou či ukrajinštinou je někdy spíše podružná, specifika jejich oděských variant nejsou zmíněna (viz např. Баранник Л. Ф. Лексика русских переселенческих говоров Одесской области, функционирующих в разноязычном окружении. Одесса, 2015 a citovanou v této knize literaturu). Přitom zejména v oddíle věnovaném syntaxi by podrobnější přihlídnutí k ruštině a ukrajinštině bylo velmi přínosné.

Například z hlediska hláskosloví se vliv východoslovanských jazyků mohl projevit ve „výslovnosti *v* jako *u* / *w*, či krácení *-í* v koncovkách adjektiv a sloves, *gd* – *hd* užívání hlásky *h* místo *g*“, respektive, jak píše autorka jinde, mohl přispět k zachování těchto rysů. Zmíním zde i podobu jména Vilhem, u níž nejde o rusifikaci, jako v jiných jmenovaných případech, ale spíše o zkomoleninu vzniklou splynutím českého Vilém a východoslovanského Вильгельм či přímo německého Wilhelm. Není též zcela jasné, podle čeho je určena

expressivita dloužení kmenových samohlásek; některé uvedené příklady (*póle, strójit*) lze interpretovat jako výsledky východoslovanského vlivu.

Vliv ruštiny či ukrajinštiny se pravděpodobně ve velké míře projevil v unifikaci akuzativu a nominativu v pl. živ. maskulin (s. 59), užívání záporového genitivu a dalších genitivní vazeb i plurálu úcty (s. 67, 74). Připustil bych dále možnost východoslovanského vlivu v případě konstrukce *mluvit nemluví* (s. 72) i při vynechávání pomocného slovesa v 1. osobě sg. i pl. při zájmeném podmětu (s. 58).

Pokud jde o lexikum, jsou například výrazy *romashka* či *t(c)ipa, t(c)ipa* v ruštině a ukrajinštině totožné; naopak výraz „afto/avto“, pokud není přízvuk na druhé slabice, je spíš výsledkem nahrazování českého vokálu *u* východoslovanským *f/v* v původně českém lexému.

Zmíněné nedostatky jsou však kompenzovány poctivým přístupem k přípravě, vedení a pořizování rozhovorů a soupisem jazykových jevů relevantních pro výzkum, někdy až moc podrobným.

3. Práce s odbornou literaturou. Hodnocení: A.

Jak již bylo zmíněno výše, v práci chybí díla věnovaná místní podobě tzv. suržiku. Dále nejsou zohledněny ruské psané studie věnované českým nářečím v bývalé Ruské říši (např. Skorvid С. С. Чешские переселенческие говоры на Северном Кавказе и в Западной Сибири. *Славяноведение*, 1, 2014, s. 44–58; Skorvid С. С. Чешские языковые острова в России. *Oriens Aliter: Časopis pro kulturu a dějiny střední a východní Evropy*, 1, 2014, s. 76–91). Nicméně jde o doplňkové položky, které by mohly zvýšit kvalitu práce. Jedná-li se o zodpovězení výzkumné otázky, je autorkou zohledněná literatura a způsob práce s ní pro tento účel zcela dostačující.

4. Formální úroveň práce. Hodnocení: A.

Práce pravděpodobně neprošla finální korekturou a obsahuje menší množství překlepů a drobných chyb či nesjednocených podob vybraných lexémů (instrumentále/instrumentálu – s. 7–8; dokon ce – s. 19; rozsáhlá publikační činnost tematizující Veselynivku, která je realizována především v evangelických periodikách a programech části této diplomové práce zabývajícími se kontextem veselynivské komunity, s. 22; jev, jež je typický, s. 46; nezdřídka, s. 50 aj.).

Dále bych chtěl upozornit na ne zcela ustálenou historickou toponymii a doporučit pro část území dnešní Ukrajiny, jež do roku 1917 spadala pod ruskou vládu, používat dobový název Malorusko, podle stejných zásad bych postupoval i při pojmenování bývalých pruských a rakouských částí dnešního Polska.

Až na zmíněné nepříliš významné nedostatky práce má odpovídající rozsah a náležitosti a odpovídá nárokům odborného stylu a zaslouží si hodnocení „výborně“.